

ESCULTORS DE LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XVI AL BAIX EMPORDÀ

PER

JOSEP CLARA

Apleguem, en aquest treball, sis documents sobre obres d'escultura religiosa al Baix Empordà, que afecten les poblacions de Sant Feliu de Guíxols, Palamós, Torroella de Montgrí i la Bisbal. Amb aquesta aportació donem a conèixer uns noms i unes obres, i alhora fem una petita contribució a la història de l'art gironí del cinc-cents, la qual és força buida pel que fa a l'apartat de l'escultura⁽¹⁾.

Les obres contractades van ser atribuïdes a escultors, arquitectes, fusters o entalladors, hàbils en la fabricació de retaules, anomenats Onofre Enric, Joan Ballester, Joan Merlas i Gallart Puig, tots els quals juntament amb altres individus de la família Enric, Joan Bosch, Antoni Coll, Ramon Roca, Joan Domènech, Bernat Carbonell, Bernat Pujades, etc. treballaren per a les esglésies del bisbat gironí. Es tracta d'uns noms poc coneguts i d'unes realitzacions locals, escassament estudiades, que en bona part s'han perdut per destrucció o substitució.

ONOFRE ENRIC

Citat com a imaginaire i escultor, Onofre Enric pertanyia a una fa-

(1) Per a les característiques generals d'aquell segle, és imprescindible el llibre de Joaquim Garriga, *L'època del Renaixement, s. XVI*, volum IV de la *Història de l'Art Català*, Barcelona, Edicions 62, 1986.

mília d'artistes gironins que assoliren un renom especial dins el segle XVI⁽²⁾.

El 3 d'octubre de 1568 va pactar amb els representants dels jurats de Sant Feliu de Guíxols i els administradors de l'Hospital de la mateixa vila, la fabricació d'un retaule de 16 pams d'alçària i 12 d'amplària per a la capella de l'Hospital de la vila marinera. El preu estipulat va ser de 36 lliures i el termini per a realitzar l'obra finia el gener de 1569⁽³⁾.

El mateix Onofre Enric, el 26 d'abril de 1573, va comprometre's a fabricar una imatge de la verge de la Pietat, de 4 pams d'alçària, per a la capella palamosina de la mateixa advocació. El model elegit per fabricar-la era una altra imatge realitzada per Onofre Enric per a la capella de la Sang de Jesucrist del convent del Carme de Girona. El preu fixat per a la feina eren 11 ducats, i el termini per a executar-la comprenia poc més de dos mesos i mig⁽⁴⁾.

JOAN BALLESTER

Casat amb una germana del pintor Joan Mates, que apareix com a testimoniatge en els dos contractes que reportem, Joan Ballester va pactar, el 19 de juny de 1580, que pagaria 21 lliures al picapedrer Pere Almar, de Girona, per tota la pedra que necessitava per a fabricar el bancal del retaule de l'església parroquial de Palamós. La pedra alludida havia de ser extreta de la pedrera d'en Barceló, de la muntanya gironina de Montjuïc⁽⁵⁾.

Així, doncs, a través d'un document indirecte, podem atribuir a Joan Ballester l'autoria del bancal palamosí, la qual cosa és corroborada per la inscripció d'una data -1582-, que encara a hores d'ara pot observar-se a l'església de Palamós⁽⁶⁾.

El 9 de setembre de 1584 Ballester es va comprometre a fabricar una figura de Crist, de 7 pams d'alt, amb la creu corresponent, per a la con-

(2) El seu pare Esteve i els seus germans Esteve i Francesc són també citats com a escultors. També trobem un Miquel Enric, ferrer, que va intervenir en els treballs de la reixa de l'altar major de Tortosa. Cfr. Josep Clara - Miquel Àngel Alarcia, «La reixa de l'altar major de la catedral de Tortosa», dins *D'Art*, 14 (març 1988), ps. 181-192.

(3) Hem publicat la traça d'aquest retaule a «Nicolau Mates, pintor de Sant Feliu de Guíxols», dins *Estudis sobre temes del Baix Empordà*, 2 (1983), p. 127. Per al contracte, vegeu l'apèndix I.

(4) Per a més detalls, l'apèndix II.

(5) Vegeu l'apèndix III.

(6) El darrer treball sobre l'església de Palamós és el de Josep M.ª Marquès - Pere Micaló, *Sant Maria de Palamós*, Palamós, Parròquia de Santa Maria, 1987.

fraria de la Sang de Jesucrist de Torroella de Montgrí, representada per Jaume Garbí, capellà, i Bartomeu Franch, cirurgià. Per a aquesta obra havien d'abonar-li 20 lliures, i ell tenia un termini que superava els tres mesos i mig per a acabar-la i lliurar-la⁽⁷⁾.

JOAN MERLAS

El tercer artista del nostre estudi, Joan Merlas, apareix citat com a fuster i entallador habitant a la Bisbal, però quan el 1597 va contractar el retaule dels Quatre Doctors de la Seu de Girona consta que era ciutadà de Barcelona⁽⁸⁾.

La feina concreta que ací ens interessa és el contracte que signà el 27 d'octubre de 1599 amb la senyora Elena Torroella i Agullana, vídua del donzell Paulí Torroella, per fornir el retaule que havia de presidir la capella que ella mateixa havia patrocinat a l'església parroquial de la Bisbal. Per un total de 226 lliures, el fuster i entallador es va comprometre a fabricar un retaule d'ordre jònic i corinti i una colla de treballs de fuster que complementessin la capella: sagrari, balustrada, banc, portes, etc. Totes aquestes obres havien de ser enllestides amb la fusta que li havia de proporcionar la senyora Torroella⁽⁹⁾.

GALLART PUIG

Escultor habitant a Girona, Gallart Puig, el 28 d'octubre de 1599, es va obligar a fer per a la mateixa senyora Torroella diverses figures de baix relleu i de tot relleu per al referit altar de sant Miquel, de la Bisbal.

L'artista tenia temps per acabar l'encàrrec fins al juny del 1600, i el preu estipulat era de 125 lliures⁽¹⁰⁾.

PER ACABAR

Amb els documents reportats, a part d'informar sobre uns escultors mal coneguts, oferim dades interessants sobre la condició dels artistes, els corrents de devoció i els gustos d'una època. Les obres de la Bisbal, patrocinades per la senyora Elena Torroella i Agullana, van ser sens dubte

(7) Vegeu l'apèndix IV.

(8) Arxiu Històric Provincial de Girona (AHPG), notaria 3ª de Girona, núm. 438, 11 de juny de 1597.

(9) Vegeu l'apèndix V.

(10) Vegeu l'apèndix VI.

les més cares i les més exigents, però també és evident que les de caire menor tenen el seu valor i incrementen la producció dels artistes.

Onofre Enric, mort el 1587, és el més conegut per ara i a ell ens hem referit en altres treballs, ja que les seves produccions arribaren a la Garrotxa i al Gironès⁽¹¹⁾. Una recerca sistemàtica el situaria en un lloc preeminent quant a realitzacions.

També, per les notícies que tenim, va ser força intens el treball de Joan Ballester, que va morir el 1584.

Si més desconegut ens resulta Gallart Puig, podem admirar, en canvi, l'art de Joan Merlas en el retaule dels Quatre Doctors de la Seu de Girona.

APÈNDIX DOCUMENTAL

I

1568 Sant Feliu de Guíxols, 3 d'octubre.

Onofre Enric, escultor de Girona, promet fabricar el retaule de l'hospital de Sant Feliu de Guíxols.

En nom de Déu sia amén.

Sobre la fàbrica del retaule devall scrit, fahedor en lo hospital de la present vila, entre lo honorable mossèn Sebastià Barnoy, jurat en cap, lo any present, de dita vila, y lo venerable mossèn Pons Goltarra, prevere, y los honorables en Joan Vicens, mariner, y Salvi Cassà, mercader, procuradors de l'hospital de dita vila, de una part, y lo honorable en Onoffre Anrich, ymaginayre, ciutadà de Gerona, de part altra, són stats fets, pactats, concordats y jurats los capítols següents.

E, primerament, lo dit mestre Onoffre Anrich convé y en bona fe promet als dits honorables jurat y procuradors de l'hospital de la present vila que, de ací per tot lo mes de janer primer vinent, fabricarà y posarà en lo hospital de la present, dins dita vila, un retaule de dotze palms de amplària y setze de altària, conforme la trassa donada per lo dit venerable Onoffre Anrich, y en lo tabernacle del mig farà e fabricarà dos figures de bulto, la una de Christ y l'altre de sanct Joan Baptista, de largària de quatre palms y mig, y mig palm de peanya, y més fabricarà quatre

(11) Algunes dades sobre la seva activitat a la Garrotxa es troben en el nostre treball «Obres d'artistes i artesans gironins del segle XVI a la Garrotxa», dins *Annals* 1982-83, Olot, 1984, ps. 61-84. També Carme Sala i Giralt, *L'art religiós a la comarca de la Garrotxa*, Olot, Alzamora, 1987.

caps debaix les quatre columnes són en dita trassa, y sobre les dites columnes quatre caps de seraphins de bulto, y més fabricarà en lo front del pis, un Déu lo pare de bulto, y sobre de tot lo dit retaule, un Christ crucificat, y los dits bultos han de ésser de fusta de ciprer y lo retaule, de bona fusta de àlber blanch ab sos borels conforme la trassa, acabat y posat ab sa perfectió, y assò promet attendre y complir, dins dit temps, sots les penes y jurament devall scrit.

Item, los dits honorables jurat y procuradors predits, fent aquestes coses ab interventió de alguns pròmens de dita vila, prometten, al dit mestre Onofre Anrich predict, que per la fàbrica de dit retaule de capella en dit temps li donaran, y pagaran realment y de fet, trenta y sis lliures moneda barcelonesa, en les pagues següents, ço és, que a principi de la fahena li donaran un ters de las dites XXXVI lliures, y quànt dit retaule sarà mig fet, li donaran altre ters de dites XXXVI lliures, y lo restant li donaran quant dit retaule serà acabat y posat a perfectió, y més y més li donaran, en lo dit hospital, tot empriu necessari per star en aquell, axí de llit, taula y totes altres aynes necessàries, reservat que ell se hage de fer la despesa de menjar y beure y franquesa, y assò prometen complir y fermar sots les penes y jurament devall scrit.

Et ideo nos dicte partes [segueix la fórmula acostumada].

(AHPG, notaria de Sant Feliu de Guíxols (J. Junyent) núm. 210).

II

Girona, 1573, 26 d'abril.

Onofre Enric, arquitecte de Girona, promet fabricar una imatge de la verge de la Pietat per a la capella de Palamós posada sota la mateixa advocació.

En nom de Déu sia amén.

Entre mestre Pera Soler, fuster de la vila de Palamós, obrer lo any present de la capella de la Verge Maria de Pietat, del terma y parròchia de dita vila de Palamós, de una part, y mestre Honofre Anric, architèctor, habitant en Gerona, de part altra, de e sobre les coses devall scrites és stada feta y fermada la concòrdia y avinensa següent.

E, primerament, és pactat y concordat entre dites parts, que lo dit mestre Anric, del dia present a, fins a, quinza del mes de juliol més prop vinent, té de fer una ymage de la Verge Maria de Pietat, de altària de

quatre pams, y té a fer la dita ymage conforma una altra ymage de la Verge Maria de Pietat ha feta lo dit mestre Anric en la capella de la Sang de Jesuchrist, del monestir del Carma, de la present ciutat de Gerona.

Item, és pactat que la fusta de dita ymage té ésser de xiprer.

Item, és pactat y concordat entre dites parts, que lo dit mestra Soler se té de obligar, tant en nom seu propi com encara com a obrer dalt dit, així com de present se obliga, a donar y pagar a dit mestra Anric, per la factura de dita ymage de la Verge Maria de Pietat, onze ducats, pagadós de esta manera, ço és, de present dos ducats, y feta la meytat de dita ymage tres ducats, y los restans sis ducats se ténan a pagar feta y rebuda dita ymage.

Que quidem capitula et unum quodque eorum et omnia et singula in illis contenta, die XXVI mensis aprilis anno a nativitate Domini M.D.LXXIII°, fuerunt laudata, firmata et jurata Gerunde per dictas partes in manu Jacobi Sobirà, scriptoris substituti jurati, in notaria publica Gerunde in his vice et nomine mei notarii infrascripti interessentis, et promiserunt unus alterius respective predicta capitula et unum quodque eorum tenere et servare et in aliquo non contrafacere vel venire aliqua ratione, iure, modo vel causa sub damnorum et expensarum hinc inde fiendarum restitutione, et pro predictis attendere obligamus pars parti, bona, etc. et dictus Soler bona sua propria et dicti operi, renunciando foro etc. proprio etc. submittents in quibus etc. presentibus dicto scriptori et pro testibus videlicet magistro Joanne Mates, pictore Gerunde, et Balthesare Pallisser, ville de Episcopali.

(AHPG, notaria 3^a de Girona (J. Sobirà), núm. 310).

III

Girona 1580, 19 de juny.

Pere Almar, picapedrer de Girona, pacta amb Joan Ballester, escultor de la mateixa ciutat, que li treurà de la pedrera d'en Barceló tota la pedra que l'escultor necessita per a la fabricació del bancal de l'església de Palamós.

En nom de Nostre Senyor Déu sia amén.

Per y entre mestre Johan Ballester, scultor de Gerona, de una part, y Pere Almar, picapedrer de Gerona, de part altra, sobre les coses baix scrites és feta, fermada e jurada la capitulació següent.

Primerament, lo dit Pere Almar convé y promet al dit mestre Ballester tràurer de la pedrera d'en Barceló, en la montanya de Montjuich, tota la pedra necessària per al bancal del retaule [que] dit mestre Ballester té de fer per la iglésia de Palamós, ço és, dotze pessés de tres palms bastans a tot quadro, y sis pessés de quatre palms de alt y tres de gros a tot cayre, y dos pessés de quatre palms de alt y sis de ampla y un palm y mig de gruxa, y quatre pessés de tres palms de alt y sis de llarch y palm y mig de gruxa, y dos pessés de tres palms de alt y un palm y mig de gruxa y tres palms y mig de ampla, y sis o set pessés per la cornissa que han de tenir quoranta palms de llarch y un palm y un quart de gruxa, y tres palms de ampla y una cana per carreu per al detràs del sacrari, de grossària de un palm y mig, y les dites pessés donarà bones y pema-des a la dita pedrera, ço és, per tot lo present mes de juny sis carretades, y tot lo compliment de dites pessés per tot lo mes de agost subsegüent, les quals pessés totes hàian ésser de pedra fina, a coneguda de dos mes-tres experts de dita pedra, concordament per dites parts elegidós, y la dita pedra rebrà dit mestra Ballester, en dits tèrmens, a la dita pedrera.

Item, lo dit mestre Ballester convé y promet donar y pagar al dit Pere Almar, per tot lo preu de la dalt dita pedra, vint y una lliura barcelonesa en tres pagues iguals: la primera li darà de vuy a vint dies, la segona fe-tas que sían y rebudas la mitat de les dites pedres, y la tersera y última acabat que sían y rebudas totes les dites pessés.

Et ideo nos dicte partes promitimus attendere [segueix la fórmula acostumada].

Actum Gerunde, XVIII junii M D L X X X.

Testes Joannes Mates, pictor, Uguetus de Pera, cardator, et Joannes Bassagoda, scriptor Gerunde.

(AHPG, notaria 3^a de Girona (B. Reig), núm. 341).

IV

Girona 1584, 9 de setembre

Joan Ballester, escultor de Girona, promet fabricar i pintar una imatge de Crist per a la confraria de la Sang de Jesucrist de Torroella de Montgrí.

En nom de Nostre Senyor.

De y sobre les coses baix scrites per y entre mossèn Joan Ballester, sculptor de Gerona, de una part, y mossèn Jaume Garbí, clergue, y mes-

tre Barthomeu Franch, chirurgià de la vila de Torroella de Montgrí, com a obrés y administrador de la confraria de la Sanch [de] Jesucrist, de dita vila, de part altre, se ha firmada la capitulatió y concòrdia següent.

E, primerament, és pactat y lo dit mossèn Ballester convé y promet a dits administradors que del dia present a la festa de Nadal pròxim vinent farà y pintarà una figura de Christo, de set palms de alt sens la creu y tou, y també farà y promet fer la creu convenient a dita figura y creu, la qual obra en ser acabada, axí la sola fusta com lo pintar, tinga de ésser mirada y judicada per dos persones per dites parts elegidores, y si serà conforme ha de star aquella, tngan dits obrés de rebre.

Item, és pactat e los dits obrers y administrador, tant en nom llur propi com en comú com administradors predits, convenen y prometen a dit Ballester de donar y pagar-li, per la predicta obra, vint lliures, pagadores de esta manera, ço és, sis lliures de assí a quinse dies, y altres sis en ser acabada dita obra de fusta, y lo restant en ser dita obra acabada y pintada a tot punct.

E finalment, etc.

Et ideo nos dicte partes [segueix la fórmula acostumada].

Actum Gerunde, VIII septembris M D L XXXIII.

Testes Jacobus Campolier, scriptor, et Joannes Mauri de familia magnifici Francisci de Puig.

(AHPG, notaria 6^a de Girona (J.M. Savarres) núm. 519).

V

1599, Girona 27 d'octubre

Joan Merlas, fuster i entallador de la Bisbal, promet fabricar el retaule i altres obres per a la capella de sant Miquel, de la Bisbal, patrocinades per la senyora Elena Torroella i Agullana.

En nom de Nostre Senyor etc.

Capitulatió feta y fermada entre la senyora Elena Torroella y Agullana, viuda relictada del senyor Paulí Torroella y de Bóxols, quondam donzell en Gerona y en la Bisbal domiciliat, de una part, y Joan Merlas, fuster y entallador habitant en la Bisbal, de part altre.

Primerament, és pactat que dit mestre Joan Merles haja y promet de fer y fabricar, en la capella de sant Miquel, que dita senyora Torroella poch ha feta fer en la parrochial iglésia de la Bisbal, un retaule de orde

jònich y coríntich, de altària de quaranta un palm y amplària de vint y un palm y mig, de la fusta de albre blanch, que dita senyora li ha ja donada y lliurada, lo qual retaula ha de tenir lo primer cos de columnes ab quatre teulons y un encasament al mig, de orde jònich, ab cornijas, vasas y capitells de columnes de dit orde, y lo segon cos axí mateix ab lo compartiment del primer dalt dit, y ha de ésser de orde corinti, y lo tercer cos ha de ésser ab un tauló, ab dos columnes del mateix orde corinti, ab sa cornija y son frontispici y mènsulas y remate, conforme està lo del senyor Miquel de Agullana, quondam ardiaca de Empurdà, de la Seu de Gerona, en la capella dels quatre doctors.

Item, que los taulons stígan aparellats de manera que en ells se púgan fer les figures de mig relleu.

Item, que en lo bancal haja de fer dos serafins sobre los pedestrals del bancal més forans y les armes sota los dos teulons qui stan més prop de la pastera, y sota les armes, en lo costat del sacrari, haja de fer una friseta de talla e o en la demés obra del retaule, y que alt los àngels estígan en lo lloch de les finestres, y les fruyteres, en lo lloch que estan los àngels en lo dit retaula de dit senyor ardiaca.

Item, haje de fer un sacrari de sinch palms de altària, y ha de ésser de orde dòrich, ab los pilastres strints y no columnes, sens resalt ningú. Més, ha de fer, sobre la cornija de dit sacrari, una càpula o miya aranya y son lanterno sobre dita càpula, ab sa conijeta y remate, en lo qual s-i puja posar creu o crucifici o altre figura qualsevol, y que los pilastres han de tenir los capitells y vases conforme l'orde dòrich demana, y dit sacrari ha de tenir una porta tota lisa y que, si aparexará de pintura o sculptura o baix relleu, se puga fer un Cristo ressucitat o altrament, y que des del lanterno a la cornija ha de fer unes faxes, y sobre cada pilastre unes boletes rodones ab son peuet per remat dels pedestrals, y en dita cornija y ha de haver uns tegriffos ab ses gotes, conforme dit art requer. Més, dins del sacrari, ha de haver una volta rodona o apenyada, conforme lo sacrari serà sisenat, y dins alreduor y ha de fer com una amposteta o alquitrava, sols un bosselet per poch que sia, per dar més perfectió a la obra, entès que dit mestre Joan en la porta no y haja de fer la figura.

Item, és pactat y lo dit mestre Joan haja y promet fer en dit capella, una balustrada devant de l'altar també del mateix orde dòrich, la qual balustrada haja de ésser de quatre palms de altària y del cordó un balustre a l'altre un palm, y ha de tenir de part a part, de tot lo ample de la capella y en la part de la porta de la sacristia de dita capella, ha de fer una porteta de la mateixa balustrada, de tres palms de ample, y en lo mig de dita balustrada un altre porta que se obre en dos portes de sinch

palms de ample, y a l'altre costat que y haja de fer una correspondència de porta encara que no sia porta.

Item, ha de fer dos banchs de fusta, ço és, hu a cada part de dita capella, exuptat que no arriben de tres palms al grahó de la balustrada, però que arriben a la rexa de ferro, los quals han de estar ab ses spalleres com aquelles que.s giren a una part y altre, salvo que la spallera no.s pugui girar y sia de una mà o quatre dits de ample.

Item, haje de fer dos portes en la sacristia, ço és, la que ixirà en la isglésia, enfaxada ab tres faxes pertianes y una daltabaix, y l'altra, dins la sacristia, tota lisa.

Item, un encaxament ab un finestronet per la sacristia.

Item, una tumba plegadissa per lo dia dels morts y ànimes, salvo que dit Merles, en dites portas y finestres y tumba, no haja de pagar ferramenta.

Item, ha de fer dos balandoneras per posar quatre antorxes a cada una, de sis palms de llarch.

Item, un armari dins la sacristia, ab son guarniment per les portes y unes posts planes per posar los vestiments y adxes de la capella, y baix de l'armari, una pastera y lo baix per posar la roba de lli, ab una mà o mig palm de fondo, y que lo armari de mig palm no toch en terra.

Y per totes les dites coses li haia de donar, dita senyora Torroella, la fusta necessària, tota la qual obra haja y promet de fer y acabar a tot punt de aquí a un any pròxim.

Per manufactura, mans y treballs de clavasó y aigua cuyta que dit Merles ha de bestraure per dites obres, haja y promet de pagar la dita senyora Torroella, a dit Joan Merles, dos-centes vint y sis lliures, pagadores d'esta manera, ço és, vint y sinch lliures té rebudes ja comptants dit Merles per mitjà de la Taula de Gerona, y altres vint y sinch lliures dins tres mesos, y altres vint y sinch lliures dins sis mesos, y altres vint y sinch lliures dins nou mesos pròxims, y les restants cent y vint y sis lliures, feta, acabada y posada y judicada per a dos mestres, vista y reconeguda tota la dita obra, la qual ha de fer com a bon mestre.

E finalment, etc.

Et ideo nos dicte partes promitimus pars parti, attendere predicta, et pro his obligamus pars parti, bona, etc. renunciando foro etc. submitens, promitimus, juramus.

Actum Gerunde, XXVII octobris M.D.LXXXVIIIº.

Testes Philippus Ros aurifex, et Joannes Dimas, de familia nobilis Francisci de Crudillis.

VI

Girona 1599, 28 d'octubre

Gallart Puig, escultor de Girona, promet fabricar diverses figures de relleu per al retaule de la capella de sant Miquel de la Bisbal, auspicat per la senyora Elena de Torroella i Agullana.

En nom de Nostre Senyor.

Capitulació feta y fermada per y entre la senyora Elena de Torroella y Agullana, viuda relictà del senyor Paulí Torroella y Bóxols, quondam, donzell en Gerona y la Bisbal domiciliat, de una part, y mestre Gallart Puig, sculpador, habitant en Gerona, de part altre.

Primo, és pactat que lo dit mestre Gallart convé y promet de fer y esculpir nou figures de baix relleu en lo retaule que dita senyora fa fabricar en la capella de sant Miquel de la iglesia de la Bisbal, ço és, en los teulons de dit retaule, y de altra part, dos figures de tot relleu en les pasteres de dit retaule, ço és, una, la més baixa, la figura de nostra senyora del Roser ab un rosari per lo entorn, y l'altra, la del mig, la figura de sant Miquel, y les figures del[s] nou teulons han de ésser, ço és, en lo primer cos, sant Pere, sant Pau i sant Andreu y sant Joan evangelista, y en lo segon cos, sant Agustí, sant Hierònim, santa Magdalena y santa Ignès, y en lo teuló més alt, sobre la pastera, santa Elena y, alt sobre lo retaule, un cristo y dos àngels de tot relleu.

Y aiximateix promet de fer dos testes de tot relleu, posades ab perspectiva entre los dos pedestals del bancal, los quals han de ésser de sant Domingo y sant Francesch, o los que li dirà dita senyora Torroella, totes les quals figures ha de fer y sculpir, conforme a bon mestre requer, de assí a sant Joan de juny pròxim.

Per manufactura, mans y treballs de la qual obra, promet dita senyora pagar-li cent y vint y sinch lliures barceloneses, pagadores de present vint y sinch lliures, y quaranta lliures en ser mig feta dita obra, y les restants sexanta lliures, acabada, revista y judicada per experts dita obra.

E finalment, etc.

Et ideo nos dicte partes [segueix la fórmula acostumada].

Actum Gerunde, XXVIII octobris M.D.L.XXXXVIII°.

Testes Philippus Ros, auri faber Barchinone, et Anthonius Masauta, ferri faber Gerunde.